

6. april 2016

Axelborg, Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000 E info@lf.dk
F +45 3339 4141 W www.lf.dk

Prisfald på russisk gas gavner danske landmænd

Fra december 2014 til februar i år er prisen på russisk gas faldet med 54 pct. I samme periode faldt gødningsprisen 33 pct. Da produktion af gødning er særdeles energikrævende, følges prisen på gødning og energi ad. Den nuværende afstand mellem priser på gødning og energi indikerer, at gødningsprisen muligvis kan komme længere ned, hvilket vil gavne danske landmænd.

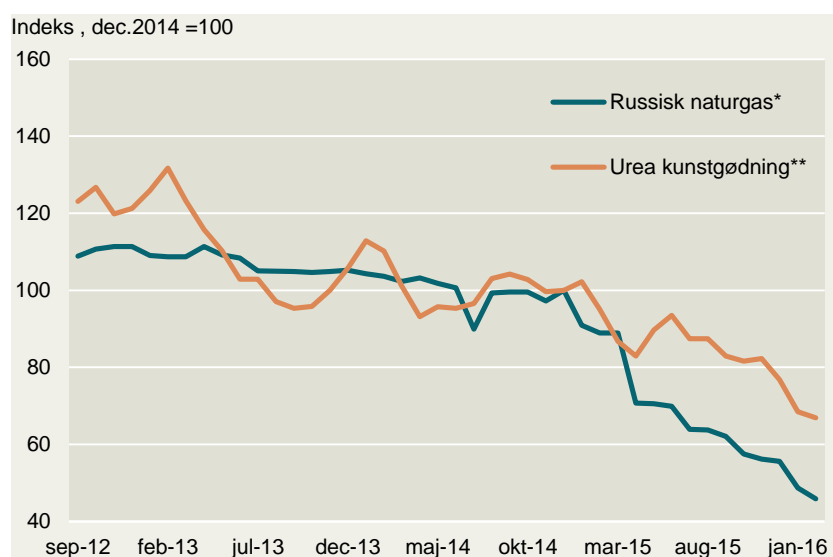
Produktionsomkostninger styrer prisen på gødning

Den største betydning for prisen på gødning er produktionsomkostninger og dermed prisen på energi, da dette er den altovervejende inputfaktor i produktionen. Naturgas bruges i den gødning, som købes i EU. Naturgassen bruges til at indfange nitrogen fra luften, i det der hedder Haber-Bosch processen, opkaldt efter den tyske kemiker Fritz Haber, som udviklede teknikken i begyndelsen af 1900-tallet.

Prisen på gødning i EU er således knyttet til prisen på naturgas med en tidsforskydning på 4 – 8 måneder¹. Denne forskydning kan variere afhængig af typen af kontrakter indgået. Fra december 2014 og frem til februar 2016 er prisen på russisk gas faldet markant, med 54 pct. I samme periode er prisen på Urea kunstgødning aftaget med 33 pct.

Figuren nedenunder viser udviklingen i prisen for russisk naturgas og Urea kunstgødning. Det ses, at efter et par år, hvor priserne har fulgtes ad, så er der siden marts 2015 skabt en afstand mellem prisen på den vigtigste omkostningsfaktor og den ledende markedspris på gødning i Europa. Dette indikerer, at selvom gødningsprisen er faldet markant, så er der potentiale for at den kan komme endnu længere ned.

Figur 1: Siden foråret 2015 har der været en afstand mellem prisen på gødning og naturgas.

Kilde: IMF * Natural Gas, Russian Natural Gas border price in Germany, US Dollars per Million Metric British Thermal Unit. ** Urea, (Black Sea), bulk, spot, f.o.b. Black Sea (primarily Yuzhnyy) f.o.b. Eastern Europe.

Den naturgas, som bruges i produktionen af gødning i EU og som sælges i Danmark, er hovedsagelig russisk (32 pct.), norsk (31 pct.) og algerisk (13 pct.) naturgas¹. Det er derfor naturligt, at prisen på gødning i EU er knyttet til prisen på naturgas og ikke på olie. Derfor leder et fald i olieprisen heller ikke til et fald i gødningsprisen på kort sigt. På længere sigt kan der dog opstå prisseffekter på grund af substitution mellem energikilder generelt.

Andre billige energikilder til produktion af gødning

Der bliver produceret gødning rundt om i verden på energi, som er meget billigere end naturgas fra Rusland. I Kina producerer man gødning med billigt kul. Det er denne billige kulbaserede gødning, som fastsætter bundprisen i verdensmarkedet. Men der bliver kun solgt begrænsede mængder gødning fra Kina til Europa på grund af transportomkostningerne ved den store distance.

I USA er prisen på naturgas faldet markant som følge af udvinding af skifergas. Det er i den sammenhæng værd at bemærke, at prisen på den gas, som anvendes i EU, er tre gange højere end prisen på skifergassen i USA. Det må forventes, at de store mængder nye billigere naturgas i USA vil få konsekvenser for strukturen af fremtidens globale marked for gødning.

Det er muligt, at nedkøle naturgas til flydende form (LNG) og transportere det fra USA til Europa med specialbyggede supertankere. Men det er meget energikrævende og omkostningsfuldt, og kan derfor ikke betale sig.

Hvad betyder det for danske landmænd?

Gødning er en væsentlig omkostning for landmænd i hele verden, også i Danmark. Andelen af produktionsomkostninger, som kan henføres til gødning for en gennemsnitlig dansk planteheltidsbedrift er ca. 30 pct.² En lavere pris på gødning vil derfor have stor betydning for omkostningerne hos planteavlere, men også hos animalske producenter, som dyrkede deres eget foder.

Da dansk landbrug er karakteriseret ved en relativ stor animalsk produktion, så har danske landmænd i gennemsnit relativt mere gylle til rådighed end i andre lande, hvilket er med til at nedbringe omkostningerne til gødning, da gødningen kan substitueres med gylle fra eventuelt egen bedrift eller nabogården.

Referencer:

1. European Commission: Short Term Outlook – Winter 2015
2. SEGES: Regnskabsdatabasen

Landbrug & Fødevarer

Axeltorv 3 T +45 3339 4000 E info@lf.dk
1609 København V F +45 3339 4141 W www.lf.dk

Yderligere kontakt

Silas Berthou, ph.d. 3339 4233 sib@lf.dk